

Un museu en evolució permanent

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

L'evolució del concepte de patrimoni museològic i les necessitats concretes del nostre Museu pel que fa als espais i les funcions que ha de

desenvolupar fan que ens trobem en una etapa de definició de la política museística de la ciutat de Reus. Estem treballant per trobar solucions al futur del Museu, plantejant un nou equipament museístic que ens permeti disposar d'unes instal·lacions dignes, que reuneixi les condicions idònies per allotjar les col·leccions i que afavoreixi que el Museu Comarcal Salvador Vilaseca obtingui els recursos necessaris per complir la funció que té encomanada.

El Museu ha de produir cultura i al mateix

temps ha de convertir-se en l'eix vertebrador de la cultura ciutadana, i per aconse-

guir-ho cal utilitzar totes les fórmules que tinguem a l'abast. La comunicació i la difusió de les activitats, les exposicions i els treballs de recerca i conservació que es realit-

zen al Museu són tasques ineludibles per a una institució que té per objectiu transmetre el patrimoni com a manifestació de la identitat cultural d'una comunitat.

Per tot això, i entenent que el Museu és una institució que ha d'estar en evolució permanent i que ha de cercar constantment nous camins per complir la seva missió, encetem una nova etapa del full informatiu amb la voluntat que pugui ser una via de diàleg oberta entre el Museu i la comunitat, que en definitiva n'és la legítima protagonista.

CENTRE DE LA IMATGE
MAS IGLESIAS
REUS
BIBLIOTECA

JOSEP M. GALOFRE
REGIDOR DE CULTURA
PRESIDENT DEL
MUSEU COMARCAL
SALVADOR VILASECA

Maig de 1996

El llegat de Salvador Vilaseca

ANNA FIGUERAS
TORRUELLA
DIRECTORA DEL MCSV

Reus és una de les ciutats de Catalunya que té una tradició museística gairebé centenària. Recordem el Museu Arqueològic i Numismàtic (1887), al Centre de Lectura, i el Museo de Arte Antiguo o Moderno (als voltants de 1916), a l'Hort d'Olives. Però, sens dubte, la història dels museus a la ciutat va lligada, fonamentalment, a la personalitat de Salvador Vilaseca. És gràcies a aquest estudiós que la ciutat disposa, avui, d'una part considerable del seu patrimoni museístic.

Salvador Vilaseca i Anguera

Salvador Vilaseca fou un home avançat a la seva època. Un personatge peculiar un savi "autèntic", infatigable, amb universal curiositat, poder de síntesi i una envejable capaci-

tat d'intuïció. Cal destacar també el seu caràcter polifacètic, una intensa activitat que es pot jutjar, per exemple, llegint les seves més de dues-centes publicacions.

La seva correspondència ens confirma aquest caràcter obert als corrents científics internacionals. Mantenia relació amb els científics més importants de l'època. Les seves teories foren escampades arreu del món, debatudes en els fòrums més importants del moment, i moltes encara són vàlides avui en dia. Recollir, estudiar i publicar sistemàticament les "fonts" eren els seus objectius, emprant sempre unes metodologies i tècniques prou innovadores per l'època.

Plaqueta. Ermita de Sant Gregori. Falset

Tot plegat justifica una admiració incondicional i un respecte enorme pel llegat que ens ha deixat, amb la responsabilitat de no aturar la seva obra, sinó d'actualitzar-la i fomentar-ne la continuïtat.

Aquest any es commemora el centenari del seu naixement. Des del Museu volem retre homenatge al seu fundador, divulgar la seva personalitat i reflexionar sobre la seva obra. Aquesta voluntat enllaça amb el tema proposat per l'ICOM (Consell Internacional de Museus) per al Dia Internacional dels Museus, que es commemora cada 18 de maig, "Col·leccionar avui per demà". Un interès ben present en el treball de Salvador Vilaseca, que, a banda de les excavacions arqueològiques,

va tenir cura d'obtenir, per al museu reusenc, tot un seguit de peces de caràcter històric i etnogràfic. Una reflexió necessària sobre el fet que, per donar a conèixer les formes de vida del passat i del present a futures generacions, cal conservar el coneixement i aplegar objectes que en siguin testimoni.

Nosaltres, que recollim avui pensant en el demà, no volem pas que quedi en l'oblit l'obra d'aquells que van "col·leccionar ahir per avui", sinó poder gaudir d'un patrimoni que ens descobreix el nostre passat, ens permet entendre el present i ens ajuda a afrontar els reptes del demà. Prendre consciència del que això significa contribueix a fer una societat més tolerant, creativa i sensible. ♦

En el centenari del doctor Salvador Vilaseca

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

3

Nascut a Reus, el 17 d'abril de 1896, en el si d'una família relativament modesta -el pare de Salvador Vilaseca tenia una sabateria en la casa en què va néixer Salvador, la número 51 del raval de Santa Anna-, correspongué amb escreix a l'esforç esmerçat en ell i s'aplicà amb molt de profit en els estudis portats a terme a la seva ciutat natal i, més endavant, a les universitats de Madrid i Barcelona. En els anys de la primera joventut, fou un dels membres més destacats de l'Aggrupació Excursionista de Reus, i s'interessà molt especialment per la geologia i per les ciències naturals (carretera que començà a estudiar a Madrid). Va publicar diversos treballs d'aquesta temàtica (entre 1915 i 1923) i es va fer càrrec de la secretaria de la Institució Catalana d'Història Natural (1920-1922). També va ser membre de la Société Astronomique de France (1914) i de la Sociedad Ibérica de Ciencias Naturales (1923).

Els estudis a la Facultat de Medicina de Barcelona (es llicencià l'any 1921) i la pràctica professional l'anaren allunyant a poc a poc d'aquestes aficions, tot i que el ferm contacte que mantingué sempre amb l'anomenat excur-

sionisme científic el portà a consolidar un vessant molt més durador (encetat el 1919) i força més reeixit: l'arqueologia prehistòrica. Després d'exercir de metge a Montbrió del Camp, s'instal·là definitivament a Reus, on es va casar (el 2 de desembre de 1922) amb la filla del també metge Eduard Borràs. Al cap d'uns anys aconseguí entrar com a consultor a l'Institut Pere Mata (1927), fet que decidí la seva dedicació al món de la psiquiàtria i que el portà a deixar de banda uns primers treballs sobre ginecologia i altres especialitats mèdiques (anàlisis).

De la seva vida professional, cal destacar la llarga activitat com a metge inspector de la companyia de ferrocarrils MZA (primer) i de la Renfe (després) i, com a forense del partit judicial de Reus (substituit des de 1923 i titular des de 1935, recobrà el càrrec després de la Guerra Civil, l'any 1942, i el va exercir fins a la seva mort), la seva important tasca al capdavant de l'Institut Pere Mata (1939-1961). També són interessants els valuosos treballs sobre història de la medicina reusenca (que compaginà, des de 1921, amb els de prehistòria, tot i que amb menys intensitat i més intermitència). Va participar en diverses

edicions del Congrés de Metges [i Biòlegs] de Llengua Catalana i va ser membre de la Societat de Biologia de Barcelona.

Arran de la difusió dels seus primers treballs de temàtica prehistòrica, entrà en contacte amb l'important nucli arqueològic universitari format al voltant de la figura emblemàtica de Pere Bosch Gimpera (especialment amb Lluís Pericot, Josep de C. Serra i Ràfols i Joan Maluquer de Motes, amb els quals mantingué sempre una excel·lent relació) i àdhuc amb altres investigadors comarcals d'una formació autodidacta similar, com Joan Serra i Vilaró. Les seves activitats, durant els anys vint i trenta, el van portar a ser membre, entre d'altres, de l'Associació Catalana d'Antropologia, Etnografia i Prehistòria, de la Reial Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i, en l'àmbit internacional, de la Société Internationale d'Anthropologie de France (1928).

A Reus, no es pot oblidar tampoc la seva intensa relació amb el Centre de Lectura: president de la Secció Excursionista (1922), vocal i president efectiu de la Junta de Museus de l'entitat (1924 i 1930) i vicepre-

sident de la Junta Directiva (1931). Les recerques que va portar a terme en bona part de la Catalunya meridional -amb diversos col·laboradors- li van reportar un gran prestigi en el món científic, alhora que li van permetre la formació d'una important col·lecció arqueològica que aniria incrementant amb els anys i que, pòstumament, s'integraria en l'actual Museu Comarcal Salvador Vilaseca. Paral·lelament, fou un dels fundadors i el primer director (fins a la seva mort) del Museu Municipal de Reus, inaugurat el 1934.

Després del període de la Guerra Civil, durant la qual va col·laborar en les tasques de salvament del patrimoni cultural (Bosch Gimpera el va nomenar inspector de la zona arqueològica de Reus), ben aviat pogué reprendre i augmentar extraordinàriament les seves activitats arqueològiques, gràcies al fet que va ser nomenat comissari provincial d'excavacions (un important càrrec oficial que mantingué fins al 1970 i que, tot i el seu caràcter honorari, li permeté una considerable llibertat de moviments i la realització de nombroses intervencions en jaciments prehistòrics. D'altra banda, reorganitzà el

JAUME MASSÓ
CARBALLIDO
ARQUEÒLEG

Continua a la pàg. 4

Noves programacions d'art al Museu

MARC FERRAN
TÈCNIC DEL MCSV
ÀREA D'ART I CREACIÓ

El 1996 s'ha iniciat amb algunes novetats en l'àrea d'art i creació, organitzades pel Museu. En primer lloc, cal destacar la creació del TALP CLUP, una nova programació que, sota el comissariat de Francesc Vidal, pretén impulsar activitats experimentals i eclèctiques, és a dir, interdisciplinarietats que són a cavall de les arts visuals, musicals, literàries i escèniques.

Fins ara s'han portat a terme dues actuacions que, amb un èxit rotund de públic, han tingut com a marc el *hall* del Centre de Lectura de Reus. La primera, un concert

de la formació musical acústica Il Gran Teatro Amaro, la qual uneix a les seves composicions diverses influències musicals europees, com la música tradicional napolitana, la cançó francesa i la música alemanya dels anys trenta, entre d'altres. La segona, un recital d'accidents polipoètics a càrrec de Xavier Theros i Rafael Matlikovec, alhora que es va presentar el primer número de la revista de l'Associació d'Artistes Visuals de Catalunya (AAVC). Properament s'han previst altres activitats, entre les quals cal apuntar la realització d'instal·lacions en diferents espais de la ciutat.

Ja en altres camps de les arts plàstiques, les activitats realitzades o previstes són diverses. De nou, el Museu ha coordinat els Premis Nacionals d'Arts Plàstiques Ciutat de Reus, que enguany han canviat de dates i d'espai. La mostra, que es podrà veure fins al dia 25 de maig, s'ha muntat a la Sala Reus i a la Sala Central del Museu, on, evidentment, s'exposen les obres de Núria Alberch i Martí Ansón, guanyadors *ex aequo* del Saló d'Arts Plàstiques, i de Sara Esponey, guanyadora del Premi Beca per a Joves Artistes. Encara dins el marc dels Premis Nacionals d'Arts

Plàstiques, el dia 6 de juny s'inaugurarà l'exposició de les dues guanyadores de la darrera convocatòria, Neus Buira i Permindar Kaur, a la Sala Reus del Museu.

En col·laboració amb altres disciplines és prevista l'exposició *Els escuts de Reus*, que s'obrirà cap al final del mes de juny. L'artista Montserrat Cortadellas presentarà una mostra d'un treball fotogràfic que té com a eix el símbol de la Rosa de Reus, i en què s'analitzen els diferents tractaments, usos i suports donats a un dels símbols més emblemàtics de la ciutat. ◇

Ve de la pàg. 3

Museu i l'Arxiu Històric de Reus i també va recuperar i ampliar gradualment la relació amb el món cultural reusenc i provincial: el 1940 és nomenat soci de mèrit de la Reial Societat Arqueològica Tarraconense (ho era de número des de 1933); el 1947, membre de la Comissió Provincial de Monuments (en qualitat de corresponent de la Real Academia de la Historia); el 1948, vocal de la Junta Directiva del reobert Centre de Lectura de Reus (i diversos càrrecs directius en la Secció Excursionista); el 1951, conseller de l'Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Beren-

guer IV (director, entre 1962 i 1970) i el 1952, cofundador i conseller assessor de l'Associació d'Estudis Reusencs (president, des de 1967).

La qualitat dels seus treballs i l'interès de les seves troballes van arribar a ser reconeguts internacionalment, i diverses acadèmies i entitats científiques estatals i estrangeres el van inscriure entre els seus membres: l'Institut Alfons el Magnànim (València), la Real Academia de Nobles y Bellas Artes de San Luis (Saragossa), el Deutsche Archäologische Institut

(secció de Madrid), l'Associação dos Arqueólogos Portugueses, l'Istituto Internazionale di Studi Liguri (des de 1951), etc. Fou honorat també amb diferents premis i distincions: accésit al V Premi Francesc Vives, de l'Institut d'Estudis Catalans (1936); premi Antonio de Nebrija, del Consejo Superior de Investigaciones Científicas (1950); Officier dans l'Ordre des Palmes Académiques (1961); premi Reus en la Prehistoria, dotat per Antoni Pedrol Rius i convocat pel CSIC (1972); Medalla d'Or de la Ciutat de Reus (pòstuma, 1975), etc. El seu quadre forma part

de la Galeria de Fills Il·lustres de Reus.

Traspassat el 13 d'abril de 1975, va deixar una producció bibliogràfica de més de dos-cents títols, entre articles, opuscles i llibres, en català, espanyol i francès. De la seva obra prehistòrica, cal destacar els tres llibres de síntesi, perfectament complementaris: *La indústria del sílex a Catalunya. Les estacions tallers del Priorat i extensions* (Reus 1936), *Las industrias del sílex tarraconenses* (Madrid 1953) i *Reus y su entorno en la Prehistoria* (Reus 1973). ◇

La terrissa, art popular

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

5

Més enllà del treball dels museus, són molts els objectes de la vida quotidiana que amb el pas del temps –i la pèrdua del seu valor funcional– han adquirit la categoria de peces d'art popular i són apreciats com a objectes de col·lecció. Un dels exemples paradigmàtics d'aquest fet és el cas de la terrissa popular.

Els objectes manufacturats amb terra cuita ens han acompanyat des dels primers temps de la humanitat. Atuell per contenir-hi líquids, transportar-los i emmagatzemar-los; estris per conservar aliments o per cuinar. Vaixel·la i objectes de la llar. Peces funcionals o decoratives en l'arquitectura popular: des de la teula fins als filtres de cisterna, dels motius ornamentals a les rajoles. Objectes rituals i festius: joguines, xiulets o fireta...

Moltes d'aquestes peces es caracteritzen per un treball específic que les identifica segons el lloc de procedència: tipus de decoració, formes i estils, resolució tècnica de determinades necessitats funcionals... La terrissa popular ha estat, i és, objecte de col·leccionisme, atenent a criteris estètics –a vegades, amb dub-

tosos sobrevaloracions especulatives– o a modes.

Aquesta mostra de terrissa us proposa una aproximació a la rica varietat d'objectes fets d'argila cuita a partir de dues premisses. D'una banda, la localització geogràfica dels objectes que, pel seu lloc de fabricació i/o ús, se situen en el conjunt de comarques catalanes que van des del Camp de Tarragona fins a l'àrea de l'Ebre, inclosos alguns centres del Maestrat. De l'altra, una presentació segons categories d'ús que vol mostrar la constant presència de peces de terrissa en molts dels aspectes de la vida diària. Una presentació que evoca formes de vida del passat i que serveix, també, per mostrar la diversitat de formes que poden correspondre a una

mateixa funció. I que vol defugir la valoració de les peces atenent únicament a criteris de raresa.

L'exposició parteix, d'una banda, del fons del Museu Comarcal Salvador Vilaseca, especialment interessant pel que fa a les peces relacionades amb el vi o les recuperades dins el nucli de la població, corresponents als segles XVI i XVII principalment. De l'altra, de la col·lecció de l'associació cultural Carrutxa, que en l'inici del seu treball, fa més dotze anys, realitzà un exhaustiu treball de documentació a l'entorn de la terrissa popular d'aquestes comarques, aventurant-se –en exposicions de limitats recursos com *La terrissa a la vida quotidiana*– a desenvolupar propostes d'estudi i presentació dels materials dife-

rents dels del col·leccionisme habitual.

Tot plegat, pensem que és una mostra que pot interessar el públic per raons diverses: des de l'interès de les peces com a testimoni de formes de vida passades fins al mateix record del seu ús, per la singularitat de l'objecte o per la diversitat dins de l'abundància, pel co-neixement històric que ens aporten i també per l'indubtable plaer estètic que ens ofereix la contemplació d'unes obres creades per a un ús diari però fruit, alhora, del treball artesà, amb components personals o territorials que les defineixen.

Una exposició per mirar amb calma, que en el període estival us vol oferir el Museu Comarcal Salvador Vilaseca. ♦

Mesura i tupí
(MCSV)
Foto: F. Fernández

SALVADOR PALOMAR
TÈCNIC DEL MCSV
ÀREA D'ETNOGRAFIA I
HISTÒRIA

Utiltatge agrícola prehistòric (2)

La tecnologia de l'emmagatzematge prehistòric: La sitja

JOSEP M. MIRÓ
BECARI MCSV
ÀREA
D'ARQUEOLOGIA

Seguint amb la sèrie iniciada en l'anterior número de l'Informatiu Museu núm. 8, dedicada a l'utiltatge agrícola prehistòric, volem presentar en aquest article un dels sistemes més comuns per guardar i preservar els productes de les collites utilitzat per les primeres societats pageses neolítiques (VI-III mil·lenni ANE).

Un cop la collita (cereals, lleguminoses, farinetes...) era recollida -tal vegada amb l'ajut d'una falç de sílex (v. Inf. Museu núm. 8)-, el principal problema de les societats prehistòriques neolítiques -en què dominava el consum ajornat, a diferència de les societats caçadores recol·lectores del paleolític, en què era preponderant

el consum immediat- fou la conservació de les granes, tant per al consum quotidià de persones i animals domèstics com per reproduir el cycle agrícola (sembra de llavors) i, fins i tot, la conservació d'una part de la collita destinada a l'intercanvi.

L'emmagatzematge en sitja fou una solució tèc-

Hom coneix quatre maneres bàsiques d'emmagatzematge prehistòric:

- 1 - Recipients peribles com ara sacs, senalles, cistells..., que en molts pocs casos han arribat a conservar-se fins avui en dia.
- 2 - Grans contenidors ceràmics com per exemple els dolia d'època romana. Les grans tenalles de cordons de l'edat del bronze segurament cal interpretar-les com a recipients per emmagatzemar els productes agrícoles.
- 3 - Graners. Construccions de fusta o pedra sobrelevades del terra, similars als actuals 'hórreos' portuguesos, gallecs o asturians. Els arqueòlegs de l'Europa humida han documentat construccions similars en el període neolític en aquelles contrades.
- 4 - Sitges o fosses d'emmagatzematge excavades en el sòl dels jaciments arqueològics.

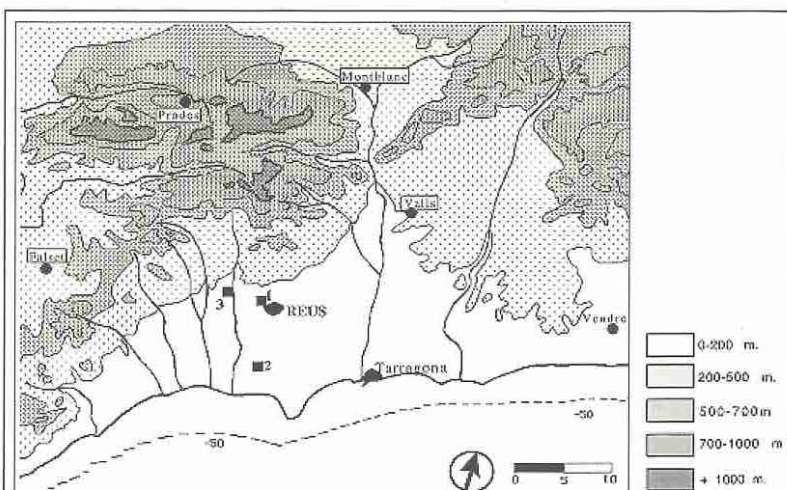
En aquest article ens referirem al darrer sistema esmentat: la sitja.

nica molt eficaç al problema de la conservació de la producció agrícola en les societats neolítiques del Mediterrani. Sistema també emprat en altres èpoques històriques com ens ho demostra l'historiador romà Plini, qui, en la seva obra *Història Natural*, ens parla de sitges excavades i precintades amb fang, construïdes pels antics habitants de la península Ibèrica i que servien per guardar gra any darrera any, o bé les sitges documentades per etnòlegs a l'àrea del Magreb (Fig. 1).

aïllar el producte (cereals, lleguminoses, farinetes...) de l'aire, de la humitat i dels rosegadors en un espai hermèticament tancat. A l'interior d'aquest espai clos, les granes no tarden gaire temps a començar a germinar, a la vegada que desprenen gas carbònic, que satura l'ambient fins a aturar totalment la germinació de les granes. A més, s'evita també que cap organisme les malmeti.

Es projectes d'arqueologia experimental, com el dut a terme durant diverses dècades a la Butser Ancient Farm, al sud d'Anglaterra i dirigit per Peter J. Reynolds, han demostrat

De forma molt esquemàtica, l'emmagatzematge en sitges soterrades consisteix a

Jaciments neolítics amb sitges al Baix Camp

- 1.- Institut Pere Mata - Monterols (Reus)
- 2.- Quatre Carreteres (Vila-seca)
- 3.- Timba del Barenys (Riudoms)

la viabilitat de les sitges excavades al sòl amb les boques i calafatades de fang amb la finalitat de conservar gra (ordi). Els experiments han demostrat una pèrdua insignificant del 2% al 5% del volum total i una capacitat d'utilització continuada de les sitges durant diversos anys. Els cereals emmagatzemats eren del tot comestibles i aptes per utilitzar-los com a llavors, amb un índex de germinació força elevat una vegada sembrats.

Els estudis de les granes i dels fruits que hom recupera en els nivells arqueològics i a l'interior de les estructures d'hàbitat dels assentaments prehistòrics han permès un major coneixement del tipus de conreus en les primeres societats pageses del nostre país. Així, segons la paleocarpologia —que s'ocupa de l'anàlisi de granes i fruits conservats en els sediments de jaciments arqueològics—, les primeres plantes domesticades a Catalunya (VI mil·lenni ANE) corresponen a diferents formes de blats, com l'espelta petita, la pisa i el blat comú, juntament amb l'ordi. Però en els darrers anys també s'ha constatat l'existència del cultiu de lleguminoses en el període neolític, com la fava, l'erba,

la lentia i el pèsol.

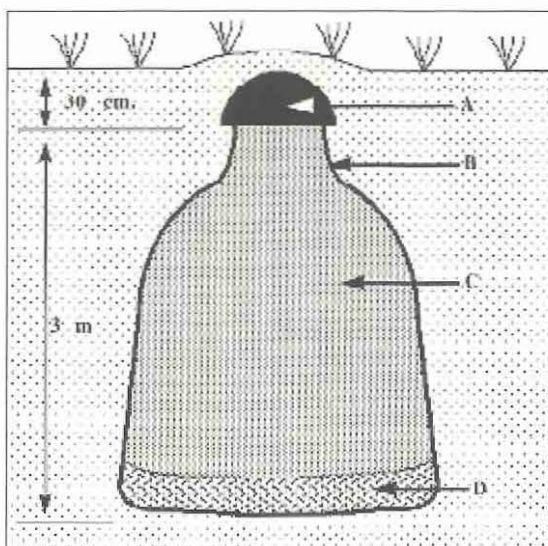
Les bones aptituds dels sòls per al conreu agrícola amb tecnologies prehistòriques a l'entorn de Reus van possibilitar l'assentament a l'aire lliure de comunitats camperoles neolítiques (V-III mil·lenni ANE), les quals van utilitzar el sistema de la sitja per emmagatzemar els productes dels conreus. Així, hom coneix, d'ençà dels treballs arqueològics de Salvador Vilaseca, un bon nombre de jaciments neolítics —Institut Pere Mata-Montetrols (Reus), Quatre Carreteres (Vila-seca), Timba del Barenys (Riudoms), Fig. 2—, on foren recuperades moltes restes ceràmiques i lítiques (instruments de sílex, molins de mà, etc.) que es conserven

en el fons del MCSV de Reus. Però potser el fet més significatiu d'aquests jaciments són les estructures excavades que s'hi documenten.

Es tracta d'unes fosses circulars amb uns diàmetres que oscil·len entre els 150 i 180 cm i una fondària de 30 a 70 cm, segons l'estat de conservació.

Excavació d'un forat de sitja al jaciment de la Timba del Barenys (Riudoms, Baix Camp)
Foto: F. Fernández

A- Tap d'argila i palla
B- Paret de la sitja enlluïda
C- Granes de cereals
D- Palla

En un primer moment, les estructures circulars foren interpretades com a fons de cabana, però les recents investigacions arqueològiques fan més plausible considerar-les que eren les bases de sitges, les quals una vegada amortitzades foren reutilitzades com a abocadors de deixalles (fragments de ceràmiques, instruments de sílex trencats, restes de fauna, etc.), àdhuc emprades com a sepultures, tal com s'ha demostrat a la Timba del Barenys (Riudoms) ◊

Fig. 1: Esquema d'una sitja de cereals actual de l'àrea del Magreb (segons Sigaut, F. 1978, modificat).

Museu Comarcal
Salvador Vilaseca
Reus

18 de maig

Dia Internacional dels Museus

Jornada de portes obertes, amb diferents activitats per conèixer el treball de la institució.

Del 20 de juny al 10 de juliol

Medalla Gaudí

Lloc: Sala Quatre. Pl. Llibertat

21 juny

Homenatge als col·laboradors locals

Persones que van col·laborar amb el Dr. Vilaseca i amb el Museu.

Lloc: MCSV. Raval Santa Anna

Del 26 de juny a l'1 de setembre

Els escuts de Reus

L'escut d'una ciutat és, a banda d'un signe identificador dels documents generats per l'Ajuntament o els edificis i objectes propietat del municipi, un símbol d'identitat per als ciutadans. L'exposició va des de l'estudi de l'evolució de l'escut fins a l'anàlisi de la funció i l'ús que té en la vida quotidiana. Això sense oblidar la riquesa estètica que l'escut o el component bàsic de la rosa –com a senyal identificatiu– aporta, amb la presència en documents, objectes, edificis, marques de fàbrica o escuts d'establiments, empreses i associacions ciutadanes. La mostra inclou un àmbit històric i etnològic, a més del muntatge específic de l'artista reusenca Montserrat Cortadellas a l'entorn de la rosa. A partir de setembre la mostra serà itinerant per les escoles.

Sala Central. Pl. Llibertat

Del 4 de juny al 15 de setembre

Terrissa popular

A partir del fons del Museu sobre ceràmica popular dels segles XVI al XX, completat amb altres peces cedides, es proposa

una mostra d'estiu sobre els objectes d'ús quotidià, fets en terra cuita, emprats tradicionalment a les nostres comarques. Una mostra que pot interessar tant els reusencs com els forasters, i que serveix, per tant, de promoció turística per al Museu.

Raval Santa Anna

Tallers d'estiu

Fem d'arqueòlegs

Una introducció a l'arqueologia, amb la possibilitat d'experimentar a la pràctica el treball dels arqueòlegs i conèixer les tècniques amb què es feien les eines prehistòriques. De l'1 al 5, del 8 al 12 i del 15 al 20 de juliol.

Descobrim els minerals i les roques

Un taller per descobrir el món dels minerals de les nostres comarques, tot jugant i experimentant amb diferents mostres. Una bona oportunitat per començar a fer-se la pròpia col·lecció de minerals. De l'1 al 5 i del 8 al 12 de juliol.

Avanç

Del 19 de setembre

al 5 d'octubre

Premis Reus de fotografia

Pl. Llibertat

Del 23 de setembre

al 12 de gener 1997

Exposició Salvador Vilaseca i Anguera (1896-1996)

Pl. Llibertat

Del 24 de setembre

al 27 d'octubre

Exposició Salvador Vilaseca. Mostra bibliogràfica

Amb la col·laboració de l'AHCR.

Arxiu Històric Comarcal

15, 16 i 17 de novembre

Trobada d'arqueòlegs i historiadors comarcals

amb la col·laboració del Centre de Lectura i l'Arxiu Històric Comarcal

Centre de Lectura

Novembre (dates a concretar)

Exposició Salvador Vilaseca i el Centre de Lectura

Amb la col·laboració del Centre de Lectura

Centre de Lectura.

30 de setembre al 30 d'octubre

L'ordinador i nosaltres

Raval de Santa Anna

Del 15 de novembre

al 10 de gener 1997

El Nadal i la música

Raval de Santa Anna

Del 10 de desembre

al 15 de gener 1997

Josep Llovera Bofill (Reus, 1846-1896)

Sala interior. Plaça de la Llibertat

Del 12 de desembre

al 6 de gener 1997

Família Martra, fotògrafs

Pl. Llibertat